

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca inwentarza mieszanego

(612111)

Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca inwentarza mieszanego (612111)

Hodowcy zwierząt gospodarskich i domowych

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Hodowca inwentarza mieszanego (612111)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [608]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/zwierz%C4%99ta-krowa-3690867>
[dostęp: 31.10.2018]

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU.....	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD.....	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący	3
2. OPIS ZAWODU	4
2.1. Synteza zawodu	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne	6
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie	8
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji.....	8
2.7. Zawody pokrewne.....	9
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	10
3.1. Zadania zawodowe	10
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu inwentarza mieszanego	10
3.3. Kompetencje społeczne	12
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu	12
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO	13
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	13
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.....	14
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	15
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie	15
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	16
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE.....	16
7. SŁOWNIK POJĘĆ	17
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	17
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe).....	20

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Hodowca inwentarza mieszanego 612111

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Hodowca.
- Hodowca zwierząt.
- Rolnik hodowca zwierząt.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 6121 Livestock and dairy producers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja A - Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Anna Jawor-Joniewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Monika Krębska – indywidualne gospodarstwo rolne, Łaguny.
- Magdalena Rydzowska-Dolatowska – indywidualne gospodarstwo rolne, Konopki.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Zdzisław Czajka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Maciej Gruza – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Urszula Jeruszka – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Barbara Sajkiewicz – Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Ireneusz Woźniak – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Jacek Krębski – indywidualne gospodarstwo rolne, Łaguny.
- Krzysztof Skierkowski – indywidualne gospodarstwo rolne, Żmijewo-Kuce.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Rafał Kozik – Branżowa Szkoła I Stopnia Nr 33 w Krakowie, Kraków.
- Magdalena Popik – Bieszczadzkie Biuro Powiatowe Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Ustrzyki Dolne.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Hodowca⁴ **inwentarza mieszanego** zajmuje się chowem¹ i sprzedażą zwierząt użytkowych¹⁶. Osoba zatrudniona w tym zawodzie planuje, organizuje oraz prowadzi prace gospodarskie związane z hodowlą⁵ różnych gatunków zwierząt użytkowych (bydła, trzody chlewnej, owiec, koni, drobiu itp.).

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Hodowca inwentarza mieszanego zajmuje się chowem zwierząt, najczęściej w gospodarstwach indywidualnych. Celem hodowcy inwentarza mieszanego jest osiągnięcie zysku ze sprzedaży zwierząt, działalności reprodukcyjnej oraz ze sprzedaży produktów pochodzenia zwierzęcego¹⁰. Główne zadania wykonywane w tym zawodzie to przede wszystkim:

- codzienne karmienie zwierząt,
- odpowiednia pielęgnacja i opieka nad zwierzętami,
- utrzymywanie właściwych warunków sanitarnych w pomieszczeniach i zagrodach, w których przebywają zwierzęta hodowlane¹⁵.

W zależności od wielkości i rodzaju hodowli, zadania te wykonywane są z wykorzystaniem maszyn i urządzeń lub ręcznie. Bez względu na zakres i rodzaj prowadzonej działalności, hodowca inwentarza mieszanego prowadzi szczegółową dokumentację hodowlaną³ i finansową. Dodatkowo hodowca inwentarza mieszanego może podejmować także działania związane z wyhodowaniem tzw. championa i braniem udziału w różnych konkursach, giełdach, aukcjach oraz wystawach, na których prezentuje zwierzęta z prowadzonej hodowli.

Sposoby wykonywania pracy

- Osoba pracująca w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** wykonuje pracę polegającą m.in. na:
- dobieraniu gatunków, ras i typów użytkowych zwierząt w oparciu o dostępne warunki gospodarowania, z uwzględnieniem uzupełniającego systemu żywienia zwierząt,
 - dostosowywaniu zabudowań gospodarskich (ich ewentualnej rozbudowy i modernizacji) do prowadzenia mieszanego chowu zwierząt,
 - wyposażaniu gospodarstwa w sprzęt i urządzenia pomagające w pracy (dojarki², parniki, poidła, karmniki itp.),
 - produkowaniu, gromadzeniu i przechowywaniu paszy⁸ z własnych zasobów oraz jej nabywaniu,
 - żywieniu zwierząt stosownie do ich potrzeb, z wykorzystaniem łak⁷ i pastwisk,
 - codziennym i okresowym pielęgnowaniu zwierząt zgodnie z wymaganiami gatunkowymi, wiekowymi i użytkowymi (np. usuwanie obornika),
 - udzielaniu podstawowej pomocy weterynaryjnej hodowanym zwierzętom,

- prowadzeniu kjarzeń oraz selekcji osobniczej,
- udzielaniu pomocy przy porodach, izolowaniu matek i ich potomstwa, wychowie zwierząt w grupach wiekowych,
- kontrolowaniu przyrostów,
- znakowaniu zwierząt,
- dojeniu zwierząt, stryżeniu itp.,
- odstawianiu lub oferowaniu do sprzedaży żywca, mięsa, mleka, jaj, wełny, pierza itp. produktów,
- przestrzeganiu przepisów sanitarnych w celu uniknięcia chorób odzwierzęcych,
- prowadzeniu niezbędnej dokumentacji hodowlanej i ekonomicznej,
- przeprowadzaniu konserwacji i drobnych napraw sprzętu, maszyn, urządzeń i pomieszczeń gospodarskich.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Typowym miejscem pracy w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** jest przestrzeń gospodarstwa, będąca w większości przypadków jego własnością. Osoba zatrudniona w tym zawodzie wykonuje ciężką pracę fizyczną, wspomaganą często przez specjalistyczny sprzęt, która wymusza posiadanie odpowiednich warunków fizycznych i zdrowotnych, a także umiejętności obsługi zaawansowanych technologicznie urządzeń i maszyn.

W zależności od miejsca pracy i wykonywanych zadań, hodowca inwentarza mieszanego może pracować w pomieszczeniach biurowych, pomieszczeniach produkcyjnych, magazynach, paszarniach, pomieszczeniach i terenach przystosowanych do chowu i hodowli zwierząt⁶ oraz na świeżym powietrzu, na pastwiskach, łąkach lub polach uprawnych. Często musi pracować lub przemieszczać się w terenie, w zmiennych warunkach atmosferycznych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Hodowca inwentarza mieszanego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- urządzenia i sprzęt specjalistyczny zgodnie ze specyfikacją i wymogami prowadzonej hodowli/chowu, taki jak np.: dojarki, dozowniki paszy, dokarmiacze, karmniki, kolczykownice, młynki do zboża, parniki, pastuchy elektryczne, paśniki, poganiacze, poidła, siewkarnie, zgarniacze,
- ciągniki rolnicze,
- samochody ciężarowe i przyczepy,
- narzędzia ręczne, takie jak np.: łopata, widły, grabie itp.

Organizacja pracy

Specyfika pracy w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** powoduje, że nie można określić typowych godzin pracy w tym zawodzie. Praca jest wykonywana w różnych porach dnia przez całą dobę, 7 dni w tygodniu. Właściciel gospodarstwa sam zarządza swoim czasem, nierazko pracując ponad 8 godzin dziennie, rozpoczynając pracę w bardzo wczesnych godzinach porannych.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Osoby wykonujące zawód **hodowca inwentarza mieszanego** są narażone na liczne wypadki spowodowane przez zwierzęta (kopnięcia, ugryzienia, zadrapania, przygniecenia, podeptania, pobodzenia, itp.), zwykle wynikające z niezajomości potrzeb behawioralnych zwierząt oraz braku doświadczenia. Hodowcy inwentarza mieszanego mogą też ulec urazom na skutek poślizgnięcia, upadku, wpadnięcia pod i na różne maszyny w obejściu gospodarskim, zwłaszcza gdy zabudowania i podwórza gospodarskie są nieuporządkowane i słabo oświetlone. Wypadki w tym zawodzie mogą być groźne dla życia i zdrowia. Ponadto w zawodzie hodowca inwentarza mieszanego, w przypadku nieprzestrzegania przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, istnieje ryzyko:

- zarażenia się odzwierzęcymi chorobami zakaźnymi,
- wystąpienia chorób skóry (grzybica, świerzb itp.),
- wystąpienia dolegliwości wynikających z nadmiernego zapylenia powietrza oraz zatrucia gazami (amoniak, dwutlenek węgla, siarkowodór).

Praca w tym zawodzie może także obejmować czynności wymagające dźwigania ciężkich ładunków o dużej objętości. Zadania często realizowane są w wymuszonej pozycji ciała i wymagają wykonywania powtarzalnych czynności. Może to stać się przyczyną urazów oraz bólów pleców, ramion, rąk i kręgosłupa. Ze względu na ryzyko występowania wypadków, hodowca inwentarza mieszanego musi bezwzględnie posiadać uprawnienia do obsługi wykorzystywanego sprzętu oraz odbywać kursy doszkalające.

WAŻNE:

W związku z występującymi zagrożeniami w pracy hodowcy inwentarza mieszanego szczególnie ważne jest planowanie i organizowanie pracy zgodnie z:

- wymaganiami sanitarno-higienicznymi,
- zasadami i przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy,
- zasadami ochrony przeciwpożarowej,
- zasadami ochrony środowiska,
- zasadami ergonomii,
- zasadami gospodarowania odpadami.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **hodowca inwentarza mieszanego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność układu oddechowego,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność narządów równowagi;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- rozróżnianie barw,
- widzenie stereoskopowe (widzenie głębi umożliwiające ocenę odległości),

- zmysł równowagi,
- czucie dotykowe,
- szybki refleks,
- zręczność rąk i palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- uzdolnienia techniczne,
- zdolność koncentracji uwagi,
- podzielność uwagi,
- łatwość przerzucania się z jednej czynności na drugą,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów;

w kategorii cech osobowościowych

- zamiłowanie do zwierząt,
- samodzielność,
- samokontrola,
- systematyczność,
- dyspozycyjność,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do pracy w warunkach monotonnych,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek fizyczny,
- rzetelność,
- dbałość o jakość pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Hodowca inwentarza mieszanego to zawód wiążący się z koniecznością wykonywania ciężkich prac fizycznych. W związku z tym wymagana jest w nim dobra kondycja oraz sprawność zarówno kończyn górnych, jak i dolnych. Ze względu na pracę w ciągłym ruchu pożądana jest ogólna dobra sprawność fizyczna, a więc prawidłowe funkcjonowanie podstawowych układów: krążenia, oddechowego, nerwowego, trawiennego, mięśniowego, kostno-stawowego. Bardzo ważna jest także wytrzymałość na długotrwały wysiłek. W tym zawodzie niezbędny jest dobry wzrok, a także koordynacja wzrokowo-ruchowa oraz sprawność zmysłu równowagi.

Przeciwwskazaniami do pracy są: niska sprawność motoryczna, dysfunkcja kończyn górnych i dolnych, wady wzroku niepoddające się korekcji, choroby układu oddechowego i skłonność do alergii wywołanych przez czynniki występujące w środowisku pracy.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** preferowane jest (dla młodzieży) wykształcenie na poziomie branżowej szkoły I stopnia (dawniej zasadnicza szkoła zawodowa) w zawodzie pokrewnym rolnik, branżowej szkoły II stopnia o profilu rolniczym lub technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik, lub ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, przewidzianej dla zawodu rolnik lub w zakresie kwalifikacji RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, przewidzianej dla zawodu technik rolnik.

Pracę w zawodzie hodowca inwentarza mieszanego może wykonywać również osoba, która:

- została przyuczona do zawodu,
- uzyskała doświadczenie w trakcie wykonywania pracy.

W zawodzie mogą pracować także osoby z wykształceniem średnim technicznym lub wyższym po kierunkach związanych z rolnictwem i zootechniką¹⁴.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do wykonywania zawodu **hodowca inwentarza mieszanego** nie są wymagane tytuły zawodowe, kwalifikacje czy uprawnienia zawodowe. Jednak pracodawcy najchętniej zatrudniają osoby legitymujące się dyplomem potwierdzającym kwalifikację RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym rolnik lub kwalifikację RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, wyodrębnioną w zawodzie pokrewnym technik rolnik, uzyskanym po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Cenione jest również posiadanie:

- suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- udokumentowanego doświadczenia zawodowego w dziedzinie hodowli zwierząt, potwierdzającego umiejętności praktyczne w zakresie produkcji rolniczej.

Do wykonywania tego zawodu cenione jest również posiadanie prawa jazdy kategorii B, C oraz C+E. Przydatne mogą być uprawnienia do kierowania wózkiem jezdniowym, a także do stosowania środków ochrony roślin. Ponadto od osób wykonujących ten zawód pracodawcy z reguły oczekują:

- wiedzy z zakresu hodowli i rozwoju zwierząt,
- podstawowej wiedzy z zakresu marketingu, sprzedaży i dystrybucji produktów rolnych.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzenie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzenia kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

W zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** nie ma typowej ścieżki awansu zawodowego. Osoba zatrudniona w tym zawodzie najczęściej posiada własne gospodarstwo i zajmuje się pozyskiwaniem i dystrybuowaniem zwierząt lub produktów pochodzenia zwierzęcego we własnym zakresie. Dlatego też możliwości rozwoju zawodowego wiążą się głównie z uzupełnianiem kwalifikacji i rozszerzaniem zakresu prowadzonej działalności hodowlanej. Hodowca inwentarza mieszanego może:

- doskonalić swoje umiejętności, uczestnicząc w szkoleniach organizowanych przez związki hodowców i producentów inwentarza, ośrodki doradztwa rolniczego i pozostałe instytucje szkoleniowe,

- jeżeli posiada wykształcenie średnie i zdany egzamin maturalny, kontynuować kształcenie na studiach wyższych lub podyplomowych na kierunkach związanych z rolnictwem lub zootechniką.

W przypadku osób zatrudnionych w przedsiębiorstwie hodowlanym (w tym dużych przedsiębiorstwach rolniczych) lub w okręgowej stacji hodowli zwierząt, istnieje możliwość awansowania ze stanowisk wykonawczych na menedżerskie.

Od roku szkolnego 2020/2021 będzie istniała możliwość rozwoju zawodowego (dla absolwentów branżowej szkoły I stopnia w zawodzie rolnik) w ramach kształcenia w szkole branżowej II stopnia, w zawodzie pokrewnym technik rolnik, z wyodrębnioną kwalifikacją: RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** nie ma możliwości bezpośredniego potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej i pozaformalnej.

Możliwe jest potwierdzanie kompetencji przydatnych do wykonywania zawodów pokrewnych rolnik oraz technik rolnik, przystępując do egzaminu przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną potwierdzającego kwalifikację RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) rolnik oraz RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, właściwą dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik rolnik, także w trybie eksternistycznym.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Inżynier rolnictwa	213205
Inżynier zootechniki	213207
Technik rolnik ^S	314207
Hodowca bydła	612102
Hodowca koni	612103
Hodowca owiec	612104
Hodowca trzody chlewnej	612105
Hodowca zwierząt domowych	612106
Hodowca zwierząt futerkowych	612107
Kierownik gospodarstwa produkcji zwierzęcej	612109
Hodowca drobiu	612201
Kierownik gospodarstwa hodowli drobiu	612202
Hodowca ptaków	612902
Kierownik gospodarstwa produkcji roślinnej i zwierzęcej	613002
Rolnik ^S	613003

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Planowanie procesu chowu danego rodzaju inwentarza.
- Z2 Obliczanie odpowiedniej ilości i jakości pasz oraz odżywek w procesie żywienia zwierząt.
- Z3 Planowanie zabiegów rozrodczych w hodowli, z uwzględnieniem czynników wpływających na uzyskanie najwyższych gatunkowo ras i typów użytkowych zwierząt.
- Z4 Dobieranie formy i prowadzenie codziennej oraz okresowej pielęgnacji zwierząt, w tym zapobieganie i zwalczanie chorób oraz szkodników.
- Z5 Dobieranie i obsługiwanie narzędzi i urządzeń niezbędnych do wykonywania prac w hodowli inwentarza mieszanego.
- Z6 Prowadzenie sprzedaży żywca oraz produktów pochodzenia zwierzęcego.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu inwentarza mieszanego

Kompetencja zawodowa Kz1: Prowadzenie chowu inwentarza mieszanego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Planowanie procesu chowu danego rodzaju inwentarza	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Grupy zwierząt hodowlanych; • Warunki hodowli danego rodzaju zwierząt; • Cel hodowli i zasady rozmieszczania chowu zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ustalać główne grupy zwierząt hodowlanych w Polsce; • Przygotowywać warunki oraz dostosowywać zabudowania do prowadzenia mieszanego chowu zwierząt; • Opracowywać założenia do prowadzenia hodowli inwentarza mieszanego, dobierać odpowiednie środki i materiały, a także rozmieszczać zwierzęta zgodnie z zasadami chowu.

Z2 Obliczanie odpowiedniej ilości i jakości pasz oraz odżywek w procesie żywienia zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady racjonalnego żywienia zwierząt hodowlanych; • Proces trawienia pasz / karmy / odżywek i innego pokarmu przez zwierzęta danej hodowli; • Zasady przyswajania <u>składników odżywczych</u>¹² przez zwierzęta danej hodowli; • Zasady sporządzania dokumentacji hodowli zgodnie z wymogami Unii Europejskiej; • Sposoby przeprowadzania podstawowych zabiegów weterynaryjnych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zaspokajać potrzeby żywieniowe inwentarza danej hodowli; • Ustalać wartość pokarmową i <u>strawność</u>¹³ danego rodzaju pokarmu; • Ustalać dobowe dawki pokarmowe inwentarza danej hodowli; • Dokumentować proces chowu zgodnie z wymogami Unii Europejskiej; • Przeprowadzać podstawowe zabiegi weterynaryjne.

Z3 Planowanie zabiegów rozrodczych w hodowli, z uwzględnieniem czynników wpływających na uzyskanie najwyższych gatunkowo ras i typów użytkowych zwierząt	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady płodności⁹ zwierząt hodowlanych; • Cykl rozrodczy i rujowy¹¹ w procesie rozrodczym inwentarza danej hodowli; • Zasady pomocy porodowej i okołoporodowej zwierząt; • Zasady prowadzenia chowu inwentarza w grupach dojrzałości płciowej i rozplodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzić kojarzenie oraz selekcję osobniczą w procesie rozrodczym; • Kontrolować przyrost hodowli związany z dojrzałością rozplodową zwierząt; • Udzielać pomocy przy porodach zwierząt; • Prowadzić chów inwentarza w grupach dojrzałości płciowej i rozplodowej.
Z4 Dobieranie formy i prowadzenie codziennej oraz okresowej pielęgnacji zwierząt, w tym zapobieganie i zwalczanie chorób oraz szkodników	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady pielęgnacji inwentarza danej hodowli; • Warunki sanitarne chowu inwentarza; • Standardy sanitarne prowadzenia hodowli zwierząt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonywać podstawowe i okresowe zabiegi pielęgnacyjne; • Zapewniać odpowiednie warunki w pomieszczeniach chowu inwentarza; • Przestrzegać zasad i przepisów sanitarnych w prowadzeniu chowu zwierząt.
Z5 Dobieranie i obsługiwane narzędzi i urządzeń niezbędnych do wykonywania prac w hodowli inwentarza mieszanego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady mechanizacji w procesie chowu inwentarza danej hodowli; • Podstawy budowy i zasady działania narzędzi i urządzeń w hodowli inwentarza; • Zasady konserwowania narzędzi i urządzeń w hodowli inwentarza; • Zasady i przepisy dotyczące ergonomii i ochrony środowiska, BHP oraz ochrony przeciwpożarowej w zakresie produkcji chowu danego typu inwentarza. 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać i regulować narzędzia i urządzenia w zależności od ich rodzaju i przeznaczenia; • Wyposażać gospodarstwo w narzędzia i urządzenia pomagające w prowadzeniu hodowli inwentarza; • Stosować różne metody ochrony i konserwacji narzędzi i urządzeń; • Przestrzegać zasad i przepisów BHP, ochrony przeciwpożarowej, ergonomii i ochrony środowiska w zakresie planowania i prowadzenia hodowli.
Z6 Prowadzenie sprzedaży żywca oraz produktów pochodzenia zwierzęcego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady wyceny inwentarza i produktów pochodnych z danej hodowli; • Klasyfikację i metody rozliczania skupu inwentarza z danej hodowli i produktów pochodnych; • Sposoby ewidencji kosztów produkcji hodowli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wyceniać do sprzedaży inwentarz z danej hodowli oraz produkty pochodne; • Rozliczać produkcję inwentarza danej hodowli; • Prowadzić ewidencję inwentarza z danej hodowli oraz produktów pochodnych przeznaczonych do sprzedaży.

3.3. Kompetencje społeczne

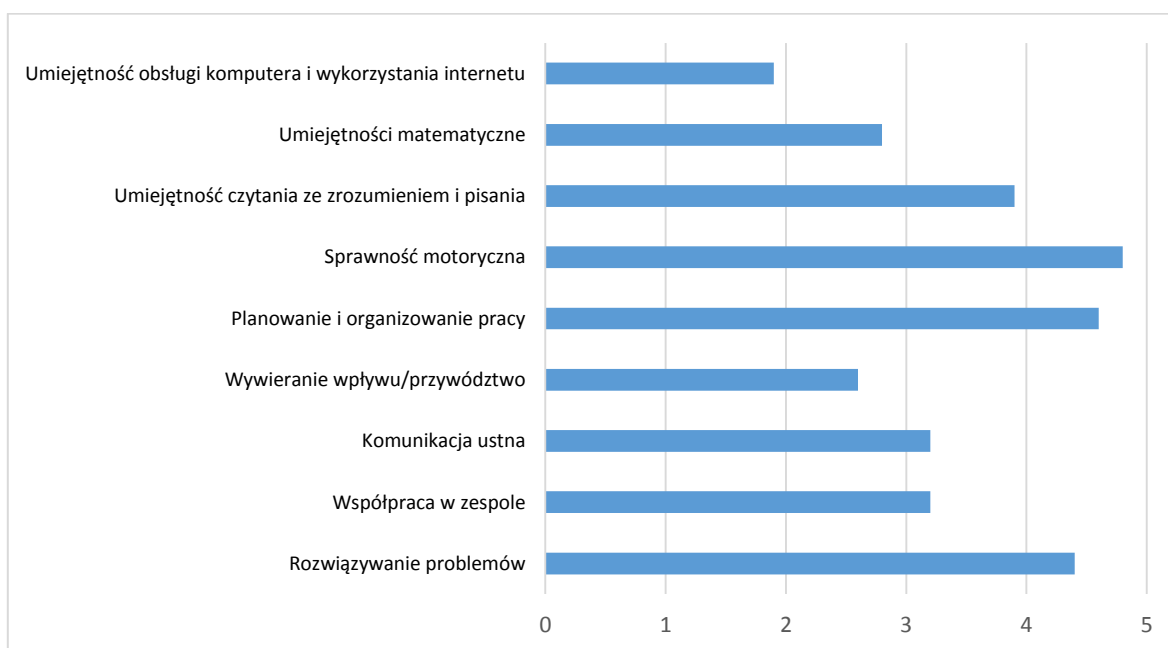
Pracownik w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za planowanie i prowadzenie hodowli inwentarza mieszanego.
- Dostosowania własnego zachowania do zmiennych okoliczności pracy w warunkach hodowli inwentarza mieszanego.
- Wykonywania zadań samodzielnie i w ramach pracy zespołowej oraz ponoszenia odpowiedzialności za ich skutki.
- Oceniania wpływu swoich działań w ramach pracy zespołowej.
- Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i przepisami obowiązującymi w hodowli zwierząt.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w tym ustawicznego aktualizowania i podwyższania swojej wiedzy w zakresie hodowli zwierząt.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca inwentarza mieszanego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **hodowca inwentarza mieszanego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Osoby wykonujące zawód **hodowca inwentarza mieszanego** zazwyczaj pracują w obrębie własnego gospodarstwa, prowadząc działalność gospodarczą. Istnieje także możliwość zatrudnienia w przedsiębiorstwie hodowlanym (w tym w dużych przedsiębiorstwach hodowlanych) lub w okręgowych stacjach hodowli zwierząt.

Większość osób wykonujących ten zawód preferuje jednak samozatrudnienie, opierające się na hodowli danego rodzaju inwentarza.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometr.zawodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (w 2018 roku) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **hodowców inwentarza mieszanego**, ale osoba zainteresowana podjęciem pracy w tym zawodzie może:

- ukończyć branżową szkołę I stopnia w zawodzie pokrewnym rolnik,
- ukończyć technikum w zawodzie pokrewnym technik rolnik,
- ukończyć kwalifikacyjny kurs zawodowy (dla dorosłych) w zakresie kwalifikacji RL.03 Prowadzenie produkcji rolniczej, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) rolnik oraz w zakresie kwalifikacji RL.16 Organizacja i nadzorowanie produkcji rolniczej, właściwej dla zawodu szkolnego (pokrewnego) technik rolnik.

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą prowadzić:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne

Szkolenie

Hodowca inwentarza mieszanego może doskonalić swoją wiedzę i umiejętności, biorąc udział w szkoleniach organizowanych przez:

- związki hodowców i producentów inwentarza,
- ośrodki doradztwa rolniczego,
- firmy szkoleniowe oraz szkoły wyższe (prywatne i publiczne),
- instytucje, w których pracują hodowcy inwentarza mieszanego (np. szkolenia stanowiskowe, szkolenia z zakresu ekonomiki produkcji, możliwości wykorzystania nowoczesnych technologii czy optymalizowania kosztów produkcji do efektywnego prowadzenia hodowli inwentarza).

Z reguły organizatorzy szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

Hodowca inwentarza mieszanego może również doskonalić swoją wiedzę i umiejętności samodzielnie, korzystając ze specjalistycznej literatury oraz czasopism branżowych.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) wynagrodzenie osób pracujących w zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** jest trudne do precyzyjnego oszacowania ze względu na ich uzależnienie od wielu czynników, takich jak m.in. rodzaj prowadzonej hodowli czy ceny oferowane w chwili sprzedaży inwentarza z danego chowu. Znaczenie w tym przypadku ma także wielkość gospodarstwa oraz miejsce zbytu i jakość oferowanych produktów.

Zarobki w małych gospodarstwach pozbawionych nowoczesnego wyposażenia technicznego mogą utrzymywać się na poziomie wynagrodzenia minimalnego (w roku 2018 r. 2100 zł brutto miesięcznie). Nie brakuje jednak gospodarstw pozwalających hodowcy inwentarza mieszanego na wypracowanie dochodu netto (po pokryciu kosztów prowadzonej hodowli) w przedziale od kilku do kilkunastu tysięcy zł miesięcznie, a także wyższego.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczecblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **hodowca inwentarza mieszanego** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami, pomimo wysokich wymagań zdrowotnych. Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z niewielkimi dysfunkcjami kończyn dolnych (05-R), umożliwiającymi swobodne wykonywanie zadań zawodowych,
- z dysfunkcjami narządu wzroku (04-O), o ile pole widzenia pozostaje prawidłowe lub nieznacznie ograniczone, pracownik prawidłowo rozróżnia barwy, nie doświadcza zaburzeń widzenia o zmroku, a inne ewentualne wady wzroku są skorygowane odpowiednimi szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- z dysfunkcjami narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że są skorygowane za pomocą aparatów słuchowych w stopniu umożliwiającym komunikację werbalną.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1840, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (t.j. Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Biesiada-Drzazga B., Janocha A.: Prowadzenie produkcji zwierzęcej. WSiP, Warszawa 2017.
- Buer H., Palzer A. (red.): Techniki pracy ze zwierzętami użytkowymi. PZWL, Warszawa 2016.

- Jamroz D. (red.): Żywnienie zwierząt i paszoznawstwo. PWN, Warszawa 2015.
- Jasek S., Maciejewski J., Nowicki B.: Rasy zwierząt gospodarskich. PWN, Warszawa 2011.
- Wierzbicki H., Zatoń-Dobrowolska M., Żuk B.: Genetyka populacji i metody hodowlane. PWRiL, Warszawa 2011.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Charakterystyka zawodu: <http://archiwum.ciop.pl/10920.html>
- Charakterystyka zawodu: <http://www.kalendarzrolnikow.pl/670/praca-hodowlana-w-chowie-drobnego-inwentarza>
- Charakterystyka zawodu: https://www.praca.pl/poradniki/lista-stanowisk/rolnictwo-ochrona-srodowiska/hodowca-zwierzat_pr-975.html
- Charakterystyka zawodu: https://www.pfron.org.pl/fileadmin/files/t/4119_Technik_hodowca_zwierz_t.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie rolnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/613003.pdf
- Informator dotyczący egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie technik rolnik: https://www.cke.edu.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/314207.pdf
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego: <http://bydlo.com.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).

Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, cząstkowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.

INFORMACJA O ZAWODZIE – Hodowca inwentarza mieszanego 612111

Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Chów	Zapewnienie zwierzętom użytkowym i hodowlanym prawidłowych warunków bytowania i rozwoju, dzięki którym możliwy jest pełny rozwój pożądanych cech. Obejmuje czynności takie, jak karmienie i pielęgnacja, związane z utrzymaniem zwierząt od czasu ich nabycia - zwykle młodych osobników - do czasu uzyskania przez nie oczekiwanych cech użytkowych. Odchowane zwierzęta mogą być użytkowane do produkcji (mleko, wełna, jaja), jako surowiec do produkcji (mięso, skóra), jako siła robocza (np. koń, muł, osioł) lub zwierzęta domowe (pies, kot).	http://szkolnictwo.pl/test,4,2467,1,Chów_i_hodowla_zwierzat [dostęp: 31.10.2018]
2	Dojarka	Urządzenie mechaniczne służące do automatycznego dojenia krów. Pracuje naprzemiennie w dwóch cyklach: ssania, w którym następuje wysysanie mleka oraz ściskania, w którym następuje ściśnięcie strzyka.	https://www.gospodarz.pl/encyklopediarolnicza/d/dojarka.html [dostęp: 31.10.2018]
3	Dokumentacja hodowlana	Zbiór dokumentów zawierających informacje o zwierzęciu gospodarskim, jego przodkach i potomstwie, stadzie lub rodzie, w szczególności zawierający dane o ich wartości użytkowej i hodowlanej.	Art. 2 ust. 7 ustawy o z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002132/O/D20172132.pdf [dostęp: 31.10.2018]
4	Hodowca	Hodowca to osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, prowadząca hodowlę zwierząt i ich dokumentację hodowlaną.	Art. 2 ust. 6 ustawy o z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002132/O/D20172132.pdf [dostęp: 31.10.2018]
5	Hodowla	Zespół zabiegów i procesów w wytwarzanych sztucznie optymalnych warunkach dla rozwoju hodowanego zwierzęcia bądź rośliny, mający na celu otrzymanie w warunkach stworzonych przez człowieka organizmów żywych (np. doświadczalnych w nauce). Hodowla uszlachetniająca ma na celu otrzymanie bardziej wartościowych pod względem genetycznym i komercyjnym odmian albo ras.	https://www.gospodarz.pl/encyklopediarolnicza/h/hodowla.html [dostęp: 31.10.2018]
6	Hodowla zwierząt	Zespół zabiegów zmierzających do poprawienia założeń dziedzicznych (genotypu) zwierząt gospodarskich, w zakres których wchodzi ocena wartości użytkowej i hodowlanej zwierząt gospodarskich, selekcja i dobór osobników do kojarzenia prowadzony w warunkach prawidłowego chowu.	Art. 2 ust. 4 ustawy o z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002132/O/D20172132.pdf [dostęp: 31.10.2018]

7	Łąka	Obszar łądowy, na którym rośnie zwarta roślinność zielna z dominacją lub znacznym udziałem traw.	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/l-1/laka.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Pasza	Produkty pochodzenia roślinnego (rośliny paszowe), zwierzęcego oraz mineralnego, a także substancje otrzymywane w wyniku przemian chemicznych (mocznik) lub biologicznych (drożdże paszowe) bogate w składniki pokarmowe, będące pożywieniem dla zwierząt hodowlanych.	Hodowla zwierząt, tom 1. Podręcznik dla techników rolniczych. PWRiL, Warszawa 1996
9	Płodność	U samców - zdolność do wytwarzania plemników, dokonywania skoku na samicę, przeniesienia nasienia do dróg rodnych samicy; u samic - zdolność do wytwarzania komórek jajowych, zachodzenia w ciążę, donoszenia płodu i opieki nad potomstwem.	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/p/plodnosc.html [dostęp: 31.10.2018]
10	Produkty pochodzenia zwierzęcego	Przetworzone albo nieprzetworzone produkty pochodzące od zwierząt lub ze zwierząt, przeznaczone do spożycia przez ludzi.	https://www.paih.gov.pl/prawo/sectorowe_regulacje_prawne/produkty_zywnosciowe [dostęp: 31.10.2018]
11	Ruja	Faza płodności samic w cyklu rozrodczym większości ssaków łozyskowych, z wyjątkiem człowiekowatych. Ułatwia skojarzenie pary w celu zapewnienia przekazania genów. Ruja występuje cyklicznie - raz lub kilka razy w roku - u psów zwykle dwa razy w roku, u innych psowatych i większości ssaków drapieżnych jeden raz, a u myszowatych kilka razy w roku. Poza okresem rui samice nie są zdolne do rozrodu czy wręcz kopulacji.	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/r/ruja.html [dostęp: 31.10.2018]
12	Składniki odżywcze	Substancje chemiczne dostarczane do organizmu przez pokarm, który dostaje się do niego poprzez układ trawienny i wydobywane są z niego w procesie trawienia. Elementy produktów spożywczych są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania organizmu.	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/s/skladniki-odzywcz.html [dostęp: 31.10.2018]
13	Strawność	Różnica między ilością składnika pokarmowego pobranego w paszy a ilością składnika pokarmowego wydalonego.	Hodowla zwierząt, tom 1. Podręcznik dla techników rolniczych. PWRiL, Warszawa 1996
14	Zootechnika	Nauka o racjonalnym chowie i hodowli zwierząt oraz ich użytkowaniu. W zakres zootechniki wchodzi takie dyscypliny jak: genetyka, doskonalenie zwierząt, rozród, żywienie, paszoznawstwo, zoohigiena oraz mechanizacja i ekonomika produkcji zwierzęcej.	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/z/zootechnika.html [dostęp: 31.10.2018]
15	Zwierzę hodowlane	Zwierzę gospodarskie, które spełnia jeden z następujących warunków: <ul style="list-style-type: none"> – zostało wpisane, zarejestrowane lub kwalifikuje się do wpisu lub rejestracji w księdze hodowlanej lub rejestrze, – jego rodzice i dziadkowie zostali wpisani do księgi hodowlanej lub zarejestrowani w tej księdze lub rejestrze tej samej rasy lub ras, lub linii hodowlanej, – jego wykorzystanie jest przewidziane w programie hodowlanym prowadzonym dla danej księgi hodowlanej lub rejestru. 	Art. 2 ust. 11 ustawy o z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2132), http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20170002132/O/D20172132.pdf [dostęp: 31.10.2018]

16	Zwierzęta użytkowe	Zwierzęta chowane, hodowane lub poławiane z natury w celu systematycznego użytkowania ich cech (wartości użytkowych), głównie dla osiągnięcia korzyści ekonomicznych (np. produkty, praca, opieka). Do zwierząt użytkowych zaliczane są wszystkie zwierzęta gospodarskie, niektóre gatunki zwierząt domowych oraz niektóre inne gatunki (np. zwierząt łownych hodowanych na specjalistycznych farmach lub zwierząt ozdobnych, choć ta grupa często traktowana jest odrębnie).	https://www.gospodarz.pl/en/cyklopedia-rolnicza/z/zwierzeta-uzytkowe.html [dostęp: 31.10.2018]
----	---------------------------	---	---

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.